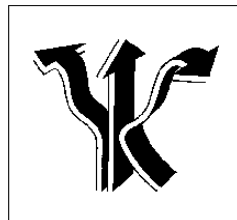

**Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»**

МАУП

ПОДАТКОВЕ ПРАВО

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до самостійної роботи для студентів
денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти спеціальності 081 «Право»**

Львів 2024

Рецензенти: Професор кафедри цивільного права та процесу
Навчально-наукового інституту права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»,
доктор юридичних наук, доцент **Личенко І. О.**

Завідувач кафедри права Львівського інституту Приватного
акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»,
кандидат юридичних наук, доцент **Яворська В. Г.**

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради Львівського інституту
Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(протокол № 01/24/25 від 30.08.2024 р.)*

Податкове право: Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / Укл. Н.М. Павлюк. Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. 23 с.

Мета курсу - формування у майбутніх фахівців-правознавців розуміння суті сучасного оподаткування, значення податків у формуванні ефективно діючої фінансової системи країни, теоретичних основ побудови податкової системи та напрямів проведення податкової політики України, розуміння особливостей і механізмів оподаткування, а також методів податкової роботи фіскальних служб, положення чинного законодавства та практики його застосування.

© ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024
©Павлюк Н. М., укл., 2024

ЗМІСТ

- I. Пояснювальна записка
- II. Зміст навчальної дисципліни
- III. Критерії оцінювання навчальної роботи студентів
- IV. Завдання для самостійної роботи
- V. Перелік питань до іспиту
- VI. Список рекомендованих джерел

1. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Податкове право» належить до дисциплін циклу професійної підготовки, обов'язкові компоненти - вивчення якої передбачено за освітньо-професійною програмою підготовки фахівців освітнього ступеня – бакалавр.

Предмет навчальної дисципліни

Є податкове право у всіх своїх виявах: як підгалузь фінансового права, як система законодавства та як наука, що вивчає податкові правовідносини.

Мета навчальної дисципліни

Формування у майбутніх фахівців-правознавців розуміння суті сучасного оподаткування, значення податків у формуванні ефективно діючої фінансової системи країни, теоретичних основ побудови податкової системи та напрямів проведення податкової політики України, розуміння особливостей і механізмів оподаткування, а також методів податкової роботи фіскальних служб, положення чинного законодавства та практики його застосування.

Основні завдання

З'ясування сутності та причин виникнення проблемних питань податкового права; визначення особливостей регулювання податкового-правових відносин в аспекті їх проблематики; узагальнення в історичній ретроспективі нормативно-правового регулювання питань оподаткування в розрізі їх проблематики; визначення та з'ясування сутності проблемних питань, пов'язаних із формуванням та законодавчим закріпленням податкового процесу; формування сутності та розуміння природи виникнення проблемних питань, пов'язаних із адмініструванням податків і зборів; з'ясування проблемних питань, пов'язаних із формуванням та закріпленням на законодавчому рівні податкових режимів, формування систематизованих теоретичних знань щодо основних положень, категорій та понять податкового права, сучасного законодавчого та нормативно-правового регулювання

оподаткування, в розрізі актуальних проблем податкового права на сучасному етапі його розвитку.

II. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Реформа податкової системи України

Тема 1. Поняття та характеристика податкової системи України.

Поняття податкової системи. Система оподаткування. Поняття системи податків. Поняття та категорії принципів у сфері оподаткування. Юридичні принципи оподаткування. Економічні принципи оподаткування. Організаційні принципи оподаткування. Система податків в Україні. Загальні правила щодо встановлення і скасування обов'язкових платежів та їх елементів в Україні. Поняття встановлення та введення податків та їх елементів. Основні характеристики податкових систем. Поняття податкового тягаря.

Тема 2. Податкове право і податкові правовідносини.

Визначення предмету податкового права. Групи відносини, що утворюють предмет податкового права. Метод податкового права. Поняття податкового права. Місце податкового права. Зв'язок податкового права з конституційним, адміністративним, бюджетним правом. Особливості податкового права України на сучасному етапі. Поняття і види податкових норм. Система податкового права. Поняття джерел податкового права. Особливості джерел податкового права України. Податковий закон, як основне джерело податкового права. Поняття і ознаки податкових правовідносин. Види податкових правовідносин. Склад податкових правовідносин. Суб'єкти податкових правовідносин і суб'єкти податкового права. Об'єкт податкових правовідносин. Зміст податкових правовідносин. Юридичні факти як підстава виникнення, зміни або припинення податкових правовідносин.

Тема 3. Державні податкові органи як суб'єкти податкового права України.

Поняття та система контролюючих органів. Поняття органу стягнення. Поняття організаційно-правового статусу органів ДПС. Система органів ДПС. Поняття податкової міліції. Система підпорядкованості та взаємодії органів ДПС. Порядок призначення керівників органів ДПС. Завдання органів ДПС. Функції органів ДПС. Повноваження органів ДПС. Обов'язки та відповідальність органів ДПС.

Тема 4. Платники податків як суб'єкти податкових правовідносин.

Визначення поняття „платник податку”. Особи, що можуть бути платниками податків. Особи, що не можуть бути платниками податків. Критерії класифікації платників податків. Правовий статус фізичних осіб – платників податків. Податкова правоздатність. Податкова дієздатність. Фізичні особи - податкові резиденти. Фізичні особи – податкові нерезиденти.

Поняття юридичних осіб – платників податків. Юридичні особи, що є платниками податків в Україні. Юридичні особи – податкові резиденти. Юридичні особи – податкові нерезиденти. Поняття консолідованої групи платників податків. Умови і порядок створення консолідованої групи платників податків. Поняття податкового агента. Особливості утримання податкових платежів податковим агентом. Правовий статус податкових агентів. Інститут „податкового агента” в податковому законодавстві України. Поняття „збирач податків”. Розмежування понять „податковий агент” і „збирач податків”. Особи, що відносяться до збирачів податків. Податкове представництво, поняття і форми. Випадки призначення офіційного податкового представника. Державний реєстр фізичних осіб – платників податків. Органи, що здійснюють державну реєстрацію фізичних осіб - платників податків. Ідентифікаційний номер. Державний реєстр юридичних осіб – платників податків: поняття і мета створення. Право на отримання відстрочки, розстрочки сплати податків. Обов’язки платників податків.

Тема 5. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Види відповідальності за порушення податкового законодавства. Підстави застосування відповідальності за порушення податкового законодавства. Поняття і ознаки податкового правопорушення. Склад податкового правопорушення. Об’єкт податкового правопорушення. Об’єктивна сторона податкового правопорушення. Суб’єкт податкового правопорушення. Суб’єктивна сторона податкового правопорушення. Види податкових правопорушень. Кримінальна відповідальність за порушення податкового законодавства. Адміністративно-правова відповідальність за порушення податкового законодавства. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності за порушення податкового законодавства. Поняття і характерні риси фінансово-правової відповідальності за порушення податкового законодавства. Поняття фінансово-правових санкцій. Види фінансово-правових санкцій. Характеристика пені як виду фінансово-правових санкцій. Особливості фінансового штрафу, що встановлюється за порушення податкового законодавства. Порядок застосування фінансових санкцій до порушників податкового законодавства.

Тема 6. Організація державного податкового контролю.

Організаційно-правові основи державного податкового контролю. Поняття податкового контролю. Види податкового контролю. Порядок проведення податкового контролю. Поняття форм податкового контролю. Податкова перевірка як одна з основних форм податкового контролю. Планові та позапланові податкові перевірки. Виїзні та камеральні податкові перевірки. Вибіркові та комплексні податкові перевірки. Зустрічні податкові перевірки. Порядок оформлення результатів податкових перевірок. Податковий контроль та захист прав платників.

Тема 7. Міжнародне податкове право.

Історія розвитку податкових систем різних країн світу. Особливості різних теорій про податкові системи. Роль міжнародного права і міжнародних структур у розвитку податкового права. Співвідношення інтеграційного та національного податкового права. Європейське податкове право : основні поняття. Співробітництво держав в сфері подвійного оподаткування. Вільні економічні зони та міжнародне податкове право. Інтеграція України в Європейську податкову систему.

Змістовий модуль II. Характеристика окремих видів податків в Україні та правовий механізм їх стягнення.

Тема 8. Податок на додану вартість.

Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку. Порядок обчислення і сплати податку. Податкове зобов'язання та момент його виникнення. Податковий кредит, його документальне підтвердження та момент виникнення. Податкові періоди. Бюджетне відшкодування.

Тема 9. Акцизний податок.

Загальна характеристика акцизів. Відмінності ПДВ і акцизу. Законодавство, яким регулюється оподаткування акцизним збором. Поняття акцизного збору. Платники акцизного збору. Податкові агенти. Об'єкт оподаткування акцизним збором. Визначення об'єкту оподаткування акцизним збором при імпорті. Ставки акцизного збору. Визначення суми акцизного збору. Порядок і строки звітування і сплати акцизного збору.

Тема 10. Мито як важливий загальнодержавний податок.

Мито та його види. Ввізне мито. Вивізне мито. Спеціальне, антидемпінгове та компенсаційне мито. Порядок сплати мита.

Мета митного оформлення. Відмова у митному оформленні. Декларування товарів. Форми письмового декларування. Митна декларація. Періодична митна декларація. Тимчасова митна декларація. Попередня митна декларація. Додаткова декларація.

Тема 11. Податок на прибуток підприємств. Податок на доходи фізичних осіб.

Платники і ставки податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад. Склад витрат та порядок їх визнання. Амортизація та її вплив на об'єкт оподаткування. Механізм розрахунку та порядок сплати податку на прибуток.

Платники, об'єкт та база оподаткування ПДФО. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Податкова знижка та її вплив на об'єкт оподаткування. Зміст та порядок застосування податкової соціальної пільги. Порядок розрахунку та сплати податку на доходи фізичних осіб. Особливості оподаткування окремих видів операцій фізичних осіб.

Тема 12. Екологічний податок. Рентна плата.

Платники екологічного податку. Об'єкти та база оподаткування. Ставки екологічного податку. Порядок обчислення та сплати податку.

Платники рентної плати. Об'єкти та база оподаткування рентною платою. Порядок обчислення та сплати рентної плати.

Тема 13. Місцеві податки та збори.

Визначення поняття місцевого самоврядування, місцевих бюджетів. Елементи, що утворюють місцевий рівень податкової системи. Органи, що встановлюють та вводять в дію місцеві податки і збори. Колізії законодавства, що регулює встановлення і введення в дію місцевих податків і зборів. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Збір за паркування транспортних засобів. Туристичний збір. Єдиний податок.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінювання розроблені за чотирибальною системою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) з урахуванням повноти і правильності виконання завдань та обов’язковим переведенням оцінок у шкалу ECTS і 100-бальну шкалу для оцінювання інтегрованих знань студентів.

При цьому враховується:

- здатність диференціювати, інтегрувати й уніфікувати знання;
- вміння застосовувати правила, методи, принципи у конкретних ситуаціях;
- навички співвідношення причин і наслідків; спроможність аналізувати й оцінювати факти, події, явища та прогнозувати бажані результати від прийнятих рішень;
- здатність викладати письмову відповідь граматично і стилістично грамотно, логічно, послідовно з використанням наукових термінів понять (три останні критерії стосуються й усної відповіді).

Оцінка знань студентів повинна відповідати наступним вимогам:

Оцінка **“відмінно”** – коли студент демонструє знання всього програмного матеріалу; системно, послідовно, і грамотно і логічно його викладає; здатний пов’язати теорію з практикою; правильно відповідає на додаткові запитання в контексті теми заняття; спроможний обґрунтувати, аргументувати власні висновки; проявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал.

Із загального обсягу студент правильно виконує 91 – 100 % завдань.

Оцінка **“добре”** – коли студент володіє програмним матеріалом; грамотно і по суті викладає його; не допускає суттєвих помилок у відповіді на запитання; правильно використовує теоретичні положення і володіє необхідними навичками з узагальнення й систематизації матеріалу що вивчається.

Із загального обсягу студент правильно виконує 72 – 90 % завдань.

Оцінка **“задовільно”** – коли студент засвоїв основний матеріал поверхово, але не знає окремих деталей; допускає неточні відповіді чи недостатньо чіткі формулювання; порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу та має певні труднощі в узагальненні й систематизації матеріалу, що вивчається.

Із загального обсягу студент правильно виконав 53 – 71 % завдань.

Оцінка **“незадовільно”** – коли студент не знає значної частини програмного матеріалу; допускає суттєві помилки у його викладі; не здатний узагальнити навчальний матеріал.

Із загального обсягу студент правильно виконав не більше 53 % завдань.

Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю

<u>За шкалою ECTS</u>	<u>За національною шкалою</u>	<u>Залікові оцінки</u>		<u>За шкалою в балах</u>
		<u>іспит</u>	<u>залік</u>	
A	відмінно	<u>відмінно</u>	<u>зараховано</u>	90 – 100
B	дуже добре	<u>добре</u>		82 – 89
C	добре			75 – 81
D	задовільно (посередньо)	<u>задовільно</u>		68 – 74
E	задовільно (достатньо)			60 – 67
FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	<u>незадовільно</u>	<u>не зараховано</u>	35 – 59

IV. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота полягає у глибокому опрацюванні висвітлених в лекційному матеріалі питань, додатковому вивченні окремих питань курсу.

Самостійна робота включає в себе роботу на питаннями самостійного вивчення.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні навчально-методичної літератури, окремих питань тієї чи іншої теми, виконання з цих тем навчальних завдань в позаурочний час.

Форми навчальних завдань.

Складання конспекту і письмової відповіді на запитання. Навчальні завдання виконуються в окремому зошиті і перевіряються під час семінарських занять. В зошиті слід акуратно, без скорочення слів виконати всі навчальні завдання.

За бажанням студент може підготувати реферат на одну із запропонованих тем.

Змістовий модуль I. Реформа податкової системи України

Тема 1. Поняття та характеристика податкової системи України.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Порівняти підходи до визначення податкової системи, застосовані в законодавстві України та Російської Федерації.

2. Дослідити співвідношення понять "податкова система" та "система податків".

3. Дослідити співвідношення організаційних, юридичних та економічних принципів оподаткування.

4. Порівняти податкові системи країн СНД, України із податковими системами розвинутих країн Заходу за основними характеристиками податкових систем.

5. Дослідити залежність між рівнем податкового тягаря та станом розвитку економічних та правових відносин у тій чи іншій країні.

Контрольні питання:

1. Яка відмінність наукового та законодавчого підходів до визначення поняття податкової системи.

2. Які складові відносять до суттєвих умов оподаткування.

3. Наскільки адекватно співвідносяться термін "система оподаткування" та відповідне законодавче визначення.

4. Що таке система податків та як вона співвідноситься із податковою системою.

5. Які категорії складають систему принципів оподаткування.

6. Що таке економічні принципи оподаткування.

7. Що таке організаційні принципи оподаткування.

8. Як побудована система податків України.

Література: [1; 3; 21; 27; 24; 25; 30].

Тема 2. Податкове право і податкові правовідносини.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Дослідити співвідношення понять "об'єкт оподаткування" та "об'єкт податкових правовідносин".

2. На основі законодавства України визначити основні загально-правові принципи, на яких ґрунтується податкове право як один із підрозділів права України.

3. Дослідити правове значення юридичного закріплення та основний зміст спеціальних принципів податкового права.

4. Дослідити Конституцію України з точки зору джерела податкового права України.

5. Дослідити конституційні повноваження Президента України та практику видання ним указів у податковій сфері.

6. Визначити систему джерел податкового права України.
7. Визначити суть єдиного поелементного підходу до правового регулювання податків.
8. Дослідити співвідношення понять "суб'єкт податкового права" та "суб'єкт оподаткування".

Контрольні питання:

1. Дати порівняльну характеристику імперативного та диспозитивного методів правового регулювання.
2. Визначити, яким є місце податкового права як правового явища: інститут, галузь чи підгалузь права.
3. Які складові відносять до суттєвих умов оподаткування.
4. Що таке система податків та як вона співвідноситься із податковою системою.
5. Які категорії складають систему принципів оподаткування.
6. Що таке економічні принципи оплакування.

Література: [3; 21; 27; 22; 30].

Тема 3. Державні податкові органи як суб'єкти податкового права України.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Як організаційно побудована система податкових органів.
2. Яка система підпорядкованості та призначень керівників в органах державної податкової служби.
3. Як співвідносяться між собою функції державних податкових органів центрального, регіонального та місцевого рівнів.
4. Яке місце державних податкових органів в системі контролюючих органів.
5. Проаналізувати повноваження податкових органів з точки зору співвідношення інтересів держави та захисту прав і свобод особи.

Контрольні питання:

1. В чому необхідність та як організована взаємодія податкових органів з іншими органами.
2. Які обов'язки та відповідальність податкових органів.
3. В чому особливість статусу та повноважень органів податкової міліції.
4. Як співвідносяться між собою повноваження податкових органів та податкової міліції.

Література: [1; 3; 23; 27; 30].

Тема 4. Платники податків як суб'єкти податкових правовідносин.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Хто є платниками податків?
2. В чому полягає різниця між поняттями „резидент” і „нерезидент”?
3. Хто такі податкові агенти?
4. Розкрийте співвідношення понять „податкові агенти” і „збирачі податків”?
5. Яким чином здійснюється облік платників податків?

Контрольні питання:

1. Що є консолідованою групою платників податків?
2. Проаналізуйте співвідношення прав і обов'язків платників податків за законодавством України.
3. Як реалізується право на відстрочку, розстрочку податкового зобов'язання платника податку?
4. Яким чином здійснюється оскарження рішень і дій податкових органів?
5. В чому полягає зміст права на отримання податкової пільги?

Література: [1, 3; 24; 27; 34].

Тема 5. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Що є підставою юридичної відповідальності за порушення податкового законодавства?
2. Хто може бути суб'єктом податкового правопорушення?
3. Що є об'єктом податкового правопорушення?
4. В чому особливість суб'єктивної сторони податкового правопорушення?
5. Які елементи утворюють об'єктивну сторону податкового правопорушення?

Контрольні питання:

1. Які види податкових правопорушень можна виділити при аналізі податкового законодавства України?
2. Яка відповідальність встановлена за ухилення від сплати податків в Україні?
3. В чому особливості адміністративно-правової відповідальності в податковій сфері?
4. Вкажіть, які види фінансових санкцій ви знаєте?
5. В якому порядку стягуються фінансові санкції?

Література: [1; 3; 21; 27; 30; 34].

Тема 6. Організація державного податкового контролю.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Охарактеризувати систему правового регулювання сфери податкового контролю. Чи відповідає вона за замістом і формою критеріям правової держави.
2. Чи достатнім є рівень захисту прав платників в діючій системі податкового контролю в Україні. Дати обґрунтовану відповідь.
3. Як при побудові системи податкового контролю мають поєднуватись критерії інтересів держави та прав і свобод особи.
4. Порівняти повноваження контролюючих органів у сфері податкового контролю.
5. Дослідити порядок оскарження дій контролюючих органів при проведенні податкового контролю.

Контрольні питання:

1. В чому полягає призначення податкового контролю.
2. Які види контролю прийнято виділяти і за якими критеріями.
3. В чому особливості та призначення оперативного та періодичного контролю.
4. В чому особливості та призначення документального та фактичного контролю.
5. Які органи відносяться до числа суб'єктів державного податкового контролю.
6. В чому зміст поняття контролюючих органів.
7. Як визначається компетенція контролюючих органів.
8. Яким є поняття та призначення податкових перевірок.

Література: [3; 23; 30; 34].

Тема 7. Міжнародне податкове право.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Україна як суб'єкт міжнародного податкового права.
2. Первіснообщинний лад і звичаї щодо принесення пожертвувань на загальний розвиток общини як початок встановлення сплати податі “десятина” від доходу.
3. Встановлення поняття сплати фіксованого податку від вартості майна власника.
4. Правове регулювання податкових відносин у Римській імперії — становлення податкового права у світі.
5. Стягнення податків громадами у Франції.

Контрольні питання:

1. Міжнародне економічне право та його вплив на систему податків.
2. Міжнародні організації як головна організаційна структура з розроблення підходів до правового регулювання та методів оподаткування.
3. Поняття “інвестиційні податкові кредити”.
4. Поняття “податкові канікули”.

5. Джерела інтеграційного права як особливість права sui generis.

Література: [1; 3; 22; 24; 34].

Змістовий модуль II. Характеристика окремих видів податків в Україні та правовий механізм їх стягнення.

Тема 8. Податок на додану вартість.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. В чому полягає особливість визначення об'єкту та бази оподаткування доданої вартості за законодавством України.
2. Визначити особливості обчислення та сплати податку на додану вартість в Україні.
3. Навести основні положення порядку заповнення та подання податкової декларації по податку на додану вартість.

Контрольні питання:

1. Охарактеризувати категорії платників податку на додану вартість.
2. Дати характеристику операцій, що звільнені від податку на додану вартість.
3. Охарактеризувати ставки податку на додану вартість та особливості їх застосування.
4. Дати характеристику відповідальності платників податку на додану вартість та її особливостям.

Література: [3; 21; 24; 32].

Тема 9. Акцизний податок.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Що спільного і відмінного між оподаткуванням акцизним збором і податком на додану вартість?
2. Хто є платниками акцизного збору?
3. Що є об'єктом акцизного збору?
4. Які види пільг передбачено при оподаткуванні акцизним збором?
5. Яким законодавством регулюється справляння акцизного збору в Україні?

Контрольні питання:

1. В чому полягає різниця між визначенням „податкового агенту” в теорії податкового права і для оподаткування акцизним збором?
2. В чому полягає різниця між визначенням податкового векселю з метою оподаткування акцизним збором і податком на додану вартість?
3. Яким чином розраховується об'єкт акцизного збору при імпорті підакцизних товарів, що підлягають оподаткуванню митом і митним збором?
4. Як визначається сума акцизного збору, якщо ставка встановлюється у відсотках?
5. Як визначається сума акцизного збору, якщо ставка встановлюється у твердій сумі.

Література: [3; 21; 22; 32].

Тема 10. Мито як важливий загальнодержавний податок.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Поняття ввізного мита та його регулююче значення.
2. Практика адміністрування ввізного мита в Україні.
3. Шляхи активізації регулюючого потенціалу ввізного мита в умовах Євроінтеграційних процесів.
4. Основні цілі застосування імпортного мита.
5. Товари, які не обкладаються ввізним митом відповідно до національного законодавства.

Контрольні питання:

1. Звільнення від обкладення митом.
2. Основні види ввізного та вивізного мита.

3. Історія міжнародної торгівлі.
 4. Зміст поняття "безпосередня закупівля".
 5. Всесвітня митна організація.
- Література:* [2; 3; 21; 22; 39].

Тема 11. Податок на прибуток підприємств. Податок на доходи фізичних осіб.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Роль податку прибуток підприємств в податковій системі.
2. Економічна сутність та основи справляння податку на прибуток підприємств.
3. Податок на прибуток підприємств як інструмент державного регулювання економіки
4. Податок на доходи фізичних осіб як важлива складова системи прямого оподаткування: економічна сутність та механізм справляння.
5. Роль податку на доходи фізичних осіб у формуванні дохідної частини бюджету.

Контрольні питання:

1. Аналіз справляння податку на прибуток в Україні.
 2. Проблеми стягнення податку на прибуток в Україні.
 3. Перспективи проведення реформ про стягнення податку на прибуток в сучасній Україні.
 4. Перспективи вдосконалення справляння податку на доходи фізичних осіб на основі використання зарубіжного досвіду.
 5. Фіскальні та соціальні ефекти реформування податку на доходи фізичних осіб в Україні
- Література:* [1; 2; 3; 21; 22; 39].

Тема 12. Екологічний податок. Рентна плата.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення.
2. Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти.
3. Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах.
4. Склад рентної плати.
5. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.

Контрольні питання:

1. Ставки податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк.
2. Порядок обчислення екологічного податку.
3. Подання декларації і строки сплати рентної плати
4. Відповідальність платників рентної плати та контроль за її справлянням
5. Порядок подання податкової звітності та сплати податку.

Література: [3; 10; 11; 23; 38; 39].

Тема 13. Місцеві податки та збори.

Питання винесені на самостійне опрацювання:

1. Які рівні податкової системи України ви знаєте?
2. За рахунок яких надходжень формуються місцеві бюджети в Україні?
3. Які органи встановлюють місцеві податки і збори в Україні?
4. Які повноваження мають місцеві ради по відношенню до місцевих податків і зборів?
5. Назвіть, які місцеві податки і збори визначено законом?

Контрольні питання:

1. В чому різниця між ринковим збором і збором за видачу дозволу на розміщення об'єкту торгівлі?
2. Введення яких місцевих податків і зборів є правом місцевих рад, а яких – обов'язком?

3. Що є об'єктом оподаткування збору за використання місцевої символіки?

4. Платниками яких місцевих податків (зборів) є виключно фізичні особи?

Література: [3; 10; 11; 24; 28; 38; 39].

Загальні вимоги до оформлення реферату:

- обсяг реферату в середньому не має перевищувати 10–15 сторінок тексту формату А4;
- титульну сторінку оформлюють відповідно до загальних вимог;
- на другій сторінці викладають план реферату;
- в тексті роботи слід виділяти і озаглавлювати відповідні розділи плану;
- сторінки роботи нумерують;
- при використанні літературних джерел у тексті реферату необхідно робити посилання;
- в разі необхідності можуть бути додатки до реферату;
- наприкінці роботи на окремому аркуші міститься список використаних джерел (не менше 10 спеціальних літературних наукових джерел).

Список використаних джерел формується відповідно до встановлених вимог (підручники, посібники, спеціальна література подається в алфавітному порядку).

Основні вимоги до змісту реферату:

- в основі реферату має бути певна сукупність фактичних і теоретичних даних, що їх слід викладати відповідно до існуючого плану;
- особливу увагу необхідно приділяти пошуку необхідних нормативно-правових матеріалів, їх систематизації, з'ясуванню основних понять і категорій з теми;
- у кінці роботи, підбиваючи підсумки, слід узагальнити викладений матеріал і зробити власні висновки щодо досліджуваної проблеми.

Тематика рефератів

1. Основні положення теорії податкового права: поняття, принципи та джерела податкового права.
2. Досвід зарубіжних країн з питань оподаткування та контролю за справлянням податків (на прикладі країн Європи).
3. Система та джерела податкового права.
4. Загальна характеристика податкових систем.
5. Податкова система України.
6. Податкові пільги в Україні.
7. Прямі податки в системі державного регулювання економіки.
8. Податкова міліція: проблеми становлення і розвитку.
9. Проблеми подвійного оподаткування міжнародного бізнесу та способи його усунення.
10. Податковий контроль та повноваження органів державної влади щодо його здійснення.
11. Адміністрування податків та зборів.
12. Примус в податковому праві.
13. Структура державних податкових органів в Україні. Їх права та обов'язки.
14. Відповідальність за порушення податкового законодавства в Україні.
15. Застосування міжнародних договорів та погашення податкового боргу за запитами компетентних органів іноземних держав.
16. Фіскальні елементи юридичної конструкції податку.
17. Місце податкового права в системі права України.
18. Поняття податкового правовідношення.
19. Місце податкового правовідношення в системі правового регулювання
20. Податок як правова категорія.
21. Місце податків та зборів в системі публічних доходів.
22. Податок на доходи фізичних осіб в податковій системі України.

V. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль:

1. Поняття податкового права.
2. Предмет податкового права.
3. Методи податкового права.
4. Принципи податкового права.
5. Поняття податкових правовідносин.
6. Суб`єкти податкових правовідносин.
7. Об`єкти податкових правовідносин.
8. Види податкових правовідносин.
9. Поняття системи податкового права.
10. Структура податкового права.
11. Джерела податкового права.
12. Поняття податкової системи.
13. Поняття системи оподаткування.
14. Принципи побудови системи оподаткування України.
15. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу) до бюджетів та до державних цільових фондів.
16. Методи оподаткування.
17. Предмет і об`єкт оподаткування.
18. Поняття бази оподаткування.
19. Поняття податкової ставки.
20. Поняття податкового періоду.
21. Поняття податкової пільги.
22. Платники податків і зборів (обов'язкових платежів).
23. Обов'язки платників податків і зборів (обов'язкових платежів).
24. Права платників податків і зборів (обов'язкових платежів).
25. Органи, що здійснюють встановлення і скасування податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів, а також пільг їх, платникам.
26. Види податків і зборів (обов'язкових платежів), що справляються на території України.
27. Загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі).
28. Місцеві податки і збори (обов'язкові платежі).
29. Функції податків.
30. Поняття податкового боргу.
31. Поняття примусового стягнення податкового зобов'язання.
32. Поняття податкового повідомлення.
33. Поняття податкової вимоги.
34. Види контролюючих органів та обов'язкових платежів, сплату яких вони контролюють.
35. Компетенція контролюючих органів.
36. Органи, вповноважені здійснювати заходи по погашенню податкового боргу.
37. Підстави примусового стягнення активів платника податків у рахунок погашення його податкових зобов'язань.
38. Види базових податкових (звітних) періодів.
39. Строки подання декларацій відповідно до різних податкових періодів.
40. Випадки, в яких контролюючий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання.
41. Підстави застосування непрямого методу визначення суми податкових зобов'язань.
42. Суть конфлікту інтересів.
43. Поняття податкового роз'яснення.
44. Суть самостійного узгодження податкового зобов'язання.
45. Суть апеляційне узгодження податкового зобов'язання.
46. Зупинення строків нарахування пені .
47. Закінчення строків нарахування пені.
48. Розмір пені.
49. Штраф за несвоєчасне подання податкової декларації.

50. Випадок часткового звільнення від відповідальності.
51. Платники податку на прибуток підприємств з числа резидентів.
52. Платники податку на прибуток підприємств з числа нерезидентів.
53. Об'єкт оподаткування податку на прибуток підприємств.
54. Базова ставка податку на прибуток підприємств.
55. Поняття валових витрат підприємства.
56. Поняття валових доходів підприємства.
57. Визначення амортизації основних фондів та нематеріальних активів.
58. Групи основних фондів.
59. Розмір норм амортизації з розрахунку на календарний квартал по групах основних фондів.
60. Звітний період по податку на прибуток підприємств.
61. Платники податку на додану вартість.
62. Об'єкти оподаткування податку на додану вартість.
63. База оподаткування податку на додану вартість.
64. Базова ставка податку на додану вартість.
65. Поняття податкової накладної.
66. Звітний період по податку на додану вартість.
67. Платники акцизного збору.
68. Порядок обчислення акцизного збору.
69. Об'єкт оподаткування акцизного збору.
70. Визначення терміну “податковий агент”.
71. Платники прибуткового податку з громадян.
72. Об'єкт оподаткування прибуткового податку з громадян для громадян з постійним місцем проживання в Україні.
73. Об'єкт оподаткування прибуткового податку з громадян для громадян без постійного місця проживання в Україні.
74. Види мита (в залежності від методу нарахування).
75. Види мита (в залежності від напрямку перетину митного кордону України).
76. Єдиний митний тариф України.
77. Платники державного мита.
78. Об'єкт збору за спеціальне використання природних ресурсів.
79. Платники збору за забруднення навколишнього середовища.
80. Об'єкт збору за забруднення навколишнього середовища.
81. Суб'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.
82. Платники збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.
83. Об'єкти оподаткування збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.
84. Об'єкт оподаткування збору на обов'язкове державне пенсійне страхування для суб'єктів підприємницької діяльності та їх філій.
85. Суб'єкти правовідносин у сфері діяльності, здійснення якої вимагає отримання торгового патенту.
86. Ставки фіксованого сільськогосподарського податку.
87. Платники збору за використання радіочастотного ресурсу.
88. Ставки збору за використання радіочастотного ресурсу.
89. Платники єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України.
90. Порядок визначення ставок єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України.
91. Суб'єкти малого підприємництва, які мають право перейти на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.
92. Ставка єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва – фізичних осіб.
93. Ставка єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва – юридичних осіб.
94. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

95. Збір за паркування транспортних засобів.
96. Туристичний збір.
97. Єдиний податок.

VI. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні акти:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. *Офіційний вісник України*. 2010. № 92. Т. 1. Ст. 3248.
3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. 435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 461.
4. Бюджетний кодекс України : Закон України від 8 липня 2010 р. 2456-VI. *Офіційний вісник України*. 2010. № 59. Ст. 2047.
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 р. № 2258-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 9. Ст. 50.
6. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-II. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 5-6. Ст. 30.
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 40. Ст. 365.
8. Про валюту та валютні операції : Закон України від 21 червня 2018 р. № 2473-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 30. Ст. 239.
9. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань : Закон України від 22 листопада 1996 р. № 3811-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 5. Ст. 28.
10. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст. 238.
11. Про ціни і ціноутворення : Закон України від 21 червня 2012 р. № 5007-VI. *Офіційний вісник України*. 2013. № 19-20. Ст. 190.
12. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06 грудня 2019 р. № 361-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 25. Ст. 171.
13. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26 січня 1993 р. № 2939-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 13. Ст. 110.
14. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2346-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 29. Ст. 137.
15. Про страхування : Закон України від 07 березня 1996 р. № 85/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 18. Ст. 78.

Основна:

16. Музика-Стефанчук О. А., Якимчук Н. Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів : підручник. Київ : АртЕк, 2024. 656 с.
17. Фінансове право : підручник / О. О. Дмитрик, Є. О. Алісов, Д. А. Кобильнік та ін. ; за ред. О. О. Дмитрик. Одеса : Видавництво «Юридика», 2022. 466 с.
18. Фінансове право України (загальна частина) : навч. посіб. / Л. М. Касьяненко, Т. О. Мацелик, Н. Б. Новицька та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 234 с.
19. Фінансове право України : навч. посіб. / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський. Львів : СПОЛОМ, 2022. 394 с.
20. Фінансово-контрольне право : навч. посіб. / Андрущенко Г. С., Коваленко А. А., Савченко Л. А. 2-ге вид. перероб. і доп. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 348 с.

Додаткова:

21. Гетьманець О. П. Фінансове право в умовах реформування правової освіти. Харківський національний університет внутрішніх справ : 20 років у статусі національного: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 2 берез. 2021 р.). МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. С. 59-61.

22. Койчева О. С. «Банківське право» в системі фінансово-правових дисциплін. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 1. С. 169-172.

23. Койчева О.С. Парадигма «win-win» в податкових спорах: міф чи реальність? Правове життя сучасної України: Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 травня 2020 р.) у 3-х т. Т. 2. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 48-51.

24. Койчева О. С., Даниленко Ю. С. Транспарентність діяльності НБУ в умовах цифрових трансформацій. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 9. С. 326-329.

25. Латковський П. П. Міжнародні валютні відносини та їх вплив на валютну політику країни. *Юридичний вісник*. 2021. № 6. С. 167-174.

26. Латковський П. П. Принципи бюджетного контролю та їх роль в регулюванні відносин в умовах цифрової трансформації. *Фінансове право в умовах цифрової трансформації* : колективна монографія / за заг. ред. Т. А. Латковської. Чернівці : Технодрук, 2021. С. 214-260.

27. Нестеренко А. С. Дослідження фінансових правовідносин як об'єкта механізму функціонування фінансової системи України. *Право та державне управління*. 2020. № 1. Т. 1. С. 205-210.

28. Нестеренко А. С. Податкова оптимізація: позитивні та негативні моменти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 156-158.

29. Нестеренко А. С. Податкова оптимізація: позитивні та негативні моменти. *Особливості розвитку законодавства України у контексті євроінтеграційних процесів* : Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 5-6 черв 2020 р.). С. 114-118.

30. Нестеренко А. С. Поняття та склад механізму функціонування фінансової системи України. *П'ять таврійські юридичні наукові читання* : Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 15-16 трав. 2020 р.). С. 119-122.

31. Нестеренко А. С. Поняття фінансової системи в правовому аспекті. *Правові засади суверенного розвитку України в сучасних умовах* : Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 27-28 лист. 2020 р.). С. 123-127.

32. Нестеренко А. С. Проблеми проведення фінансово-правової політики і підтримки фінансової самостійності України. *Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку* : Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 22-23 трав. 2020 р.). С. 107-109.

33. Нестеренко А. С. Фінансово-правовий механізм забезпечення функціонування фінансової системи України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 2. С. 524-527.

34. Нестеренко А. С. Функционирование финансовой системы через систему органов управления финансами. *Сучасні погляди на актуальні питання правових наук* : Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 27-28 лист. 2020 р.). С. 44-47.

35. Смичок Є. М. Вплив принципів податкового права на формування доктрини податкового права. *Право України*. 2020. № 4. С. 32-42.

36. Смичок Є. М. Динамічність розвитку судових доктрин при вирішенні податкових спорів. *Науковий вісник публічного і приватного права*. 2021. № 1. С. 118-123.

37. Смичок Є. М. Доказування при вирішенні податкових спорів. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2020. № 4. С. 119-124.

38. Тетарчук І., Дяків Т. Фінансове право : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 160 с.

39. Фінансове право : посіб. для підгот. до іспитів / Д. О. Білінський, І. М. Бондаренко, О. О. Головашевич та ін. ; за ред. О. О. Головашевича. Харків : Право, 2020. 268 с.

40. Valeriia Riadinska, Alla Nesterenko, Yuliia Kostenko, Ella Derkach. Recent trends in organization of supreme audit institutions in Ukraine and Poland. *European Journal of Transformation Studies*. 2020. № 2. (Web of Science).

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua> - офіційний веб-сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> - офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.court.gov.ua> - офіційний веб портал судової влади в Україні.
5. <https://supreme.court.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховного України.
6. <http://www.reyestr.court.gov.ua> - єдиний реєстр судових рішень в Україні.
7. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
8. <http://www.catalogue.nplu.org> - Національна парламентська бібліотека України.
9. <http://www.lsl.lviv.ua/> - Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ПОДАТКОВЕ ПРАВО

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до самостійної роботи для студентів
денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти спеціальності 081 «Право»**

Укладач Н. М. Павлюк

Редактор Н. М. Павлюк

Комп'ютерна верстка Н. М. Павлюк